

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БРОЈ: 118-0-Рев-07-000 109
Датум, 08.04.2009. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Драгослава Лукића, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Јанка Нинића, Виоланде Шубарић и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужље Индустрија... из З., коју заступа Ђ. Ц., адвокат из Б. Л., против туженог МДП Н. индустрија РС из С. Б., ЗДП К. из Б. Л. и умјешача на страни туженог РС Б. Л., коју заступа Правобранилаштво РС – Сједиште замјеника у Б. Л., ради предаје у посјед некретнине, одлучујући о ревизији туженог и умјешача на његовој страни против пресуде Окружног суда у Бања Луци број Пж-438/03 од 12.12.2005. године, на сједници одржаној 08.04.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бања Луци број Пс-405/02 од 11.06.2003. године, усвојен је тужбени захтјев тужиње Индустрија... из З. и тужени МДП Н.из С. Б., ЗДП К. Из Б. Л. обавезан да му слободне од лица и ствари преда у посјед пословне просторије у Б. Л. у Ул..., сада Ул..., приземље површине 102 м² које се састоје од шест канцеларија, два WC-а и једног ходника, уз накнаду трошкова спора у износу од 4.700,00 КМ, све у року од осам дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бања Луци број Пж-438/03 од 12.12.2005. године жалбе туженог и умјешача на његовој страни су одбијене и првостепена пресуда потврђена.

Ревизијом туженог и умјешача на његовој страни РС, побија се другостепена пресуда због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се њихова жалба уважити, преиначити првостепена пресуда и одбити тужбени захтјев тужиље.

Одговор на ревизију није поднесен нити се Републички тужилац изјаснио о поднесеној ревизији (члана 390. став 3. Закона о парничном поступку – „Службени лист СФРЈ“, број 4/77 до 35/91 и „Службени гласник РС“ 17/93 до 32/94, у даљем тексту ЗПП), који се на основу одредби члана 456. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03 до 63/07, у даљем тексту ЗПП РС), има примјенити у овом спору.

Ревизија није основана.

У тужби тужиља захтјевом тражи да му тужени слободне од лица и ствари преда у посјед пословне просторије у Б. Л., Ул..., сада Ул..., приземље, површине 102 м² које се састоје од шест канцеларија, 2 WC-а, и једног ходника.

Након проведеног поступка првостепени суд је утврдио: да је РО И.-П. из З., ООУР Трговина... у Б. Л., као купац, са СИЗ-ом... Б. Л. као продавцем, дана 01.10.1983. године закључила писмени уговор о купопродаји предметних пословних просторија за цијену од 2.142.120,00 динара коју је купац платио и ушао у посјед након што је извршен технички пријем стамбено пословне зграде у којој се налазе спорне пословне просторије, које је користио до избијања ратних сукоба на територији бивше СР БиХ током 1992. године; да је на основу рјешења Округног привредног суда у Загребу, број Фи-1910/74 од 10.07.1974. године извршен упис предузећа Трговина... ООУР-а З., међу којима је и ООУР Н. Д. из Б. Л., и да је на основу рјешења Округног привредног суда у Загребу број Фи.2585/84 од 29.03.1985. године извршен упис Предузећа ... Трговина... ООУР П. из З. која је настала организовањем десет ООУР-а Трговина... међу којима и ООУР-а Трговина... у Б. Л.; да је на основу рјешења Министарства... РС, број 04-312-14/98 од 27.05.1998. године одређено да су МДП Н. индустрија РС из С. Б. и ЗДП К. из Б. Л., правни сљедници предузећа... Трговина... З., Пословна јединица Н. Д. Из Б. Л., чију имовину чине: Управна зграда и складиште у Б. Л. са б. с. у Б. Л. 1, 2. и 3. а затим у Ч., П., С., Г., Г. П., Н. Г., П., К., М. Г., Ш. и К.1, којима се припаја б. с. у Д., која је прије рата пословала у саставу предузећа... Трговина... у З., Пословна јединица С. Б.; да је на основу рјешења Основног суда у Добоју број У/1-219/98 од 27.04.1998. године у судски регистар тог суда уписано МДП Н. И. РС са п.о., ЗДП за трговину... К. са п.о. Б. Л. и да предметне пословне просторије држи у посједу тужени; да је Секретеријат Владе РС, дописом број 0/01-2352/01 од 06.08.2001. године обавијестио тужиљу „да је Одлуком Уставног суда РС, број У-33/99 од 13.06.2001. године проглашена незаконитом Уредба о забрани располагања некретнинама на територији РС – "Службени гласник РС", - бр. 13/99 и 27/99 и да у том смислу нису у могућности поступити у складу са вашим захтјевом“.

Нижестепени судови налазе „да је правни предник тужиље Трговина..., ООУР П. Из З., након организовања десет ООУР Трговина... међу којима и ООУР-а Трговина... у Б. Л., уписан у судски регистар Округног привредног суда у Загребу број Фи.2585/84 од 29.03.1985. године, која (ООУР Трговина... у Б. Л.) је по основу уговора о купопродаји предметних пословних просторија од 01.10.1983. године купила те пословне просторије од када их је па до избијања ратних сукоба на територији бивше СР БиХ током 1992. године држала у посједу, стога да је тужилац као претпостављени власник, овлашћен да у смислу одредби чл. 41. Закона о основним својинско правним односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 6/80, у даљем тексту ЗОСПО), тражи од туженог предају у посјед предметних пословних просторија, које држи на основу једностраног правног акта, Одлуке Владе РС од 13.03.1998. године којом је тужени одређен за правног сљедника имовине предузећа... Трговина.. З., Пословна јединица Н. Д. у Б. Л., и позивом на одредбе чл. 41. ЗОСПО, те члана 1. став 1. Првог протокола уз Конвенцију о заштиту људских права и основних слобода судили тако да су обавезали туженог да преда у посјед предметне пословне просторије.

Одлука другостепеног суда је правилна.

Правила материјалног права су релевантна за утврђење наступања правне сукцесије након што су извршене статусне промјене код предузећа, а њихов правни сукцесор као и престанак правног лица након извршеног спајања, припајања или раздвајања, доказују се рјешењем о регистрацији (изводу из регистра) надлежног суда код кога се врши регистрација предузећа и других субјеката по основу Закона о упису у судски регистар који је био на снази у вријеме када су биле извршене статусне промјене предузећа.

У овом случају релевантне су материјално правне одредбе чл. 187а. Закона о предузећима („Службени лист СФРЈ“ број 77/88,44/89,46/90 и 61/90, у даљем тексту ЗП-а), који је био на снази у вријеме избијања ратних сукоба на територији бивше СРБиХ током 1992. године, а који се закон примјењује у РС на основу чл. 12. Уставног закона за провођење Устава РС („Службени гласник РС“, бр. 21/92). Овом одредбом ЗП-а је прописано, да одлуку о статусној промјени предузећа (подјели спајању или припајању) доноси орган управљања (став 1.). Предузећа настала подјелом, спајањем с другим предузећем или припајањем другом предузећу солидарно одговарају за обавезе предузећа која су престала да постоје (став 2.). Међусобни односи предузећа која су настала статусном промјеном уређују се уговором (став 3.).

Донесена одлука предника туженог да имовину пословне јединице у Б. Л. која је до избијања ратних сукоба на територији бивше СР БиХ 1992. године, припадала предузећу...Трговина...у З., у чијем је саставу била и наведена пословна јединица у Б. Л., није у складу с наведеном одредбом чл. 187. а) ЗП-а, јер о таквој статусној промјени – припајању преднику туженог пословне јединице у Б. Л., није донесена одлука од надлежног органа управљања предузећа...Трговина... З., у чијем саставу је била и пословна јединица у Б. Л. која је пословала и у спорним пословним просторијама, нити је између овог предузећа и предника туженог закључен уговор којим се регулишу права и обавезе везане за статусну промјену - припајања пословне јединице у Б. Л. преднику туженог.

Према томе, одлука о оснивању предника туженог и његова регистрација код надлежног суда која је везана за имовину – спорне пословне просторије, која је припадала предузећу ...Трговина...З., супротна је чл. 187. а) ЗП-а, и као таква је ништава у смислу одредбе чл. 103 Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78 до 58/79 и „Службени гласник РС“ број 17/73 и 3/78), па због тога у односу на ту имовину – спорне пословне просторије, не производи никакво правно дејство.

Супротно тврдњама ревизијама туженог тужилац је током трајања поступка доказао да је правни сукцесор предузећа...Трговина... З.

Наиме, код предузећа ИНА Трговина плина Загреб, у чијем су саставу пословале десет основних организација удруженог рада међу којима је била и Трговина...у Б. Л., извршене су статусне промјене, тако што су свих десет ООУР Трговина...припојене наведеном предузећу (... Трговина... З.), што су

нижестепени судови утврдили на основу рјешења Окружног привредног суда у Загребу број Фи. 2585/84 од 29.03.1985. године.

Стога је тужиља правни сукцесор предузећа...Трговина... З. и према томе, а како су то правилно закључили и нижестепени судови, овлашћена да као претпостављени власник која има јачи правни основ (Уговор о купопродаји спорних пословних просторија), у смислу одредби чл. 41. ЗОСПО, тражи да му тужени преда у посјед предметне пословне просторије које без правног основа држи у посједу.

Позивање ревизије туженог и умјешача на његовој страни „да је Одлуком Вијећа министара БиХ од 15.12.2003. године, о спровођењу Анекса Г споразума о питању сукцесије на територији БиХ прописано да се грађани и правна лица из држава сукцесора бивше СФРЈ који су имали право на покретну и непокретну имовину обратe надлежном органу облашћеном за рјешавање статуса имовине, дакле, да је надлежан управни орган, а не суд“, није основано.

Неспорно је, да се тужиља са писменим захтјевом за враћање спорних пословних просторија обраћала Влади РС, која ју је писмено обавијестила да не може удовољити њеном захтјеву, па стога је у овом случају у питању грађанско правни однос, стварно правни захтјев тужиље за предају у посјед некретнине, за чије је рјешавање надлежан суд у смислу одредби чл. 16. ст. 2а., Закона о судовима и судској служби „Службени гласник РС“ број 13/00 до 96/03), који је био на снази у вријеме подношења тужбе првостепеном суду 05.01.2005. године.

Другостепена пресуда, нема, према томе, недостатака на које указује ревизија туженог и умјешача на његовој страни, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Из тих разлога ревизија тужиоца је одбијена као неоснована, и на основу одредби чл.393 ЗПП у вези с одредбом пл. 456. ст. 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић